

Rakamlarla Hatay İskenderun Bölgesi'nin Ekonomik Görünümü

Levent Hakkı YILMAZ
İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası

İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası resmi olarak 1920 yılında kurulduğu kabul edilse de, 1800'lü yıllardan bu yana şehrimizin tüccar, sanayici ve esnafına kuruluş gayesi çerçevesinde hizmetler vermektedir.

Vizyonumuz

“Türkiye’de Öncü ve Lider Oda Olmak” tır.

Misyonumuz

- Mevzuat ile Belirlenen Tüm Hizmetleri Etkin ve Verimli Biçimde Sunmak,
- Tüm Sektörde Katma Değer Yaratacak Projeler Üretmek,
- Akredite Oda Olarak Her Alanda Dünya Standartlarına Ulaşmak,
- 5174 Sayılı Kuruluş Kanununda Yazılı Diğer İşleri Eksiksiz, Zamanında, Amaç Ve İsteklere Uygun, Tarafsızlık Ve Güvenilirlik İlkelerine Bağlı Kalarak Yapmak,
- İskenderun Bölgesinin Sosyal Ve Kültürel Hayatına, Eğitime, Çevreye, İnsana Ve Sürdürülebilir Değişime Destek Olmak Ve Katkıda Bulunmaktır.
- Üyelerinin Müşterek İhtiyaçlarını Karşılama, Mesleki Faaliyetlerini Kolaylaştırma, Mesleklerin Gelişmesini Sağlama olarak ifade edilmektedir.

Değerlerimiz

- ✓Şeffaflık
- ✓Yenilikçilik
- ✓Güvenilirlik
- ✓Dürüstlük
- ✓Liderlik
- ✓İş Ahlakı
- ✓Üye Odaklılık
- ✓Kalite
- ✓Güç Birliği
- ✓Dayanışma

İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası

Odamız; 5174 sayılı kanun çerçevesinde üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmesini sağlamak ve üyelerin mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak amacıyla kurulmuştur.

- ✓ Odamızın ticari faaliyetini devam ettiren yaklaşık 6.000 civarında üyesi bulunmaktadır.
- ✓ Oda üyelerimiz tarafından dört yılda bir seçilen 130 Meslek Komite üyesi görev yapmaktadır. Oda meclisimiz, 22 meslek grubunun temsil edildiği meslek komite üyeleri arasından seçilen 54 meclis üyesinden oluşmaktadır.
- ✓ Odamız, meclis üyeleri içerisinde seçilen 11 adet yönetim kurulu üyesi tarafından yönetilmektedir.
- ✓ Odamızda 23 adet personel çalışmakta ve üyelerimize hizmetler sunmaktadır.
- ✓ Hesapları İnceleme Komisyonu, Etik Kurulu, Yönetim Gözden Geçirme ve Akreditasyon İzleme Kurulu gibi oda organlarımız, odamız bünyesinde aktif olarak çalışmalar yapmaktadır.
- ✓ ISO 9001 Kalite Belgesine ve Akreditasyon Sertifikasına sahip olan odamız, 2012 yılında akredite olarak üyelerimize 5 yıldızlı hizmet verdiğini belgelemiştir. Ayrıca odamız ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi belgesine de sahiptir.

Hatay/İskenderun Hakkında Genel Bilgiler (2017-2018/6 ay)

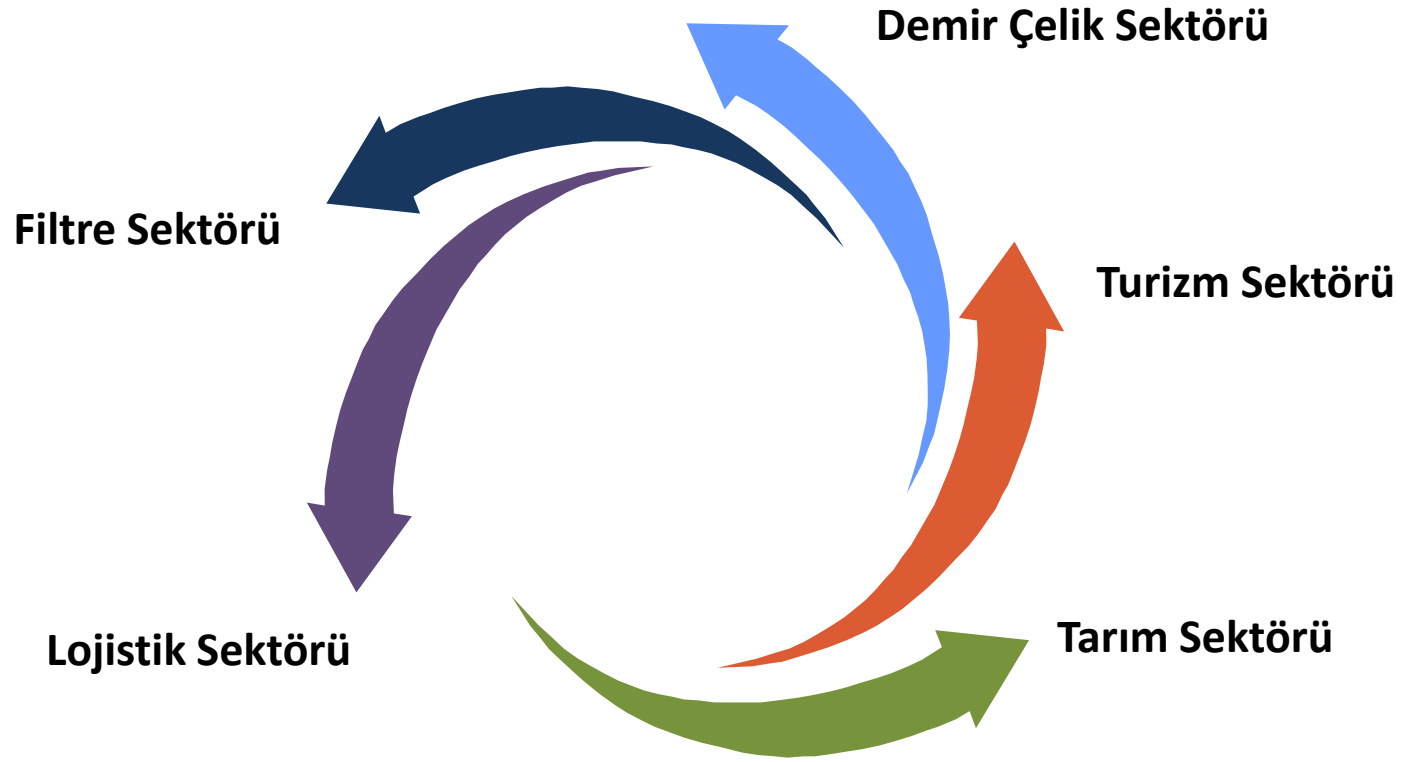
Resmi Kurum ve Kuruluşlardan alınan rakamlar dikkate alındığında Hatay'ın Türkiye ekonomisindeki önemi ve potansiyeli dikkat çekmektedir.

- TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2017 yılı verilerine göre Türkiye'nin nüfusu 80,81 milyondur. Hatay, 1.575.226 kişilik nüfusla ülke genelindeki en kalabalık 13. ilimizdir. İskenderun ise 247.220 kişilik nüfusu ile Hatay'ın 2. büyük ilçesidir.
- Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınan verilere göre; 2018 yılı ocak-haziran döneminde Hatay tarafından yapılan ihracat tutarı 1.285.738.533 dolar olurken, yılın aynı döneminde Hatay tarafından yapılan ithalat tutarı ise; 2.250.193.882 dolar olarak gerçekleşmiştir.

Hatay/İskenderun Hakkında Genel Bilgiler (2017-2018/6 ay)

- Hatay 2018 yılının ilk yarısında, Türkiye genelinde en fazla ihracat yapan 9. il olurken, en fazla ithalat yapan 7. il olmuştur. Hatay'ın ihracatının büyük bir bölümünün İskenderun'dan yapıldığı bilinmektedir.
- İstanbul Sanayi Odası tarafından 2017 yılında yapılan üretimden net satışlara göre belirlenen Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde Hatay'dan 13 firma yer almaktadır.
- Ayrıca 3 büyük ilin dahil edilmediği, üretimden net satışlara göre belirlenen Anadolu'nun En Büyük 500 Şirketi araştırmasına göre hazırlanan listede ise yine Hatay'dan 17 firma bulunmaktadır.

Bölgemize Değer Katan Sektörler

Demir Çelik Sektörü

- Bölgemizin önemli sektörleriyle ilgili bilgi vermek gerekirse; katma değer yaratan, istihdam sağlayan ve sanayinin itici gücü pozisyonundaki demir çelik sektörünün, bölgemizde oldukça gelişmiş olduğunu söyleyebiliriz.
- Hatay İskenderun, ham çelik ve yassı çelik üretiminde Türkiye’de 1. sırada yer almaktadır.
- Türkiye Çelik Üreticileri Derneği’nden alınan bilgilere göre; ülkemizin toplam çelik üretim kapasitesi 51,5 milyon tondur. İskenderun Körfez Bölgesi’nin çelik üretim kapasitesi ise toplam kapasitenin 16,7 tonluk yani yaklaşık %32,4’lük bölümünü oluşturmaktadır.
- 2017 yılında Türkiye’de üretilen 37,5 milyon tonluk ham çeliğin yaklaşık 7,5 milyon tonluk yani ortalama %20’lik bölümü Hatay’da üretilmiştir.
- İskenderun Körfez Bölgesi’nden yapılan 2017 yılı demir çelik ihracatı 1 milyar doların üzerindedir.
- Bölgemizde üretilen; çelik boru, kütük demir, kangal demir, inşaat demiri, rulo sac, profil ve sandviç panel gibi demir çelik ürünleri yurtiçi pazarlarının yanı sıra ve Amerika, Avrupa, Ortadoğu ve Uzakdoğu pazarlarına da büyük ölçüde ihraç edilmektedir.
- Bölgemizin lokomotifini olan demir çelik sektörünün ilerlemeye devam edeceğini düşünüyor, 2. Organize Sanayi Bölgesi’ne yapılan yeni yatırımlarla, demir çelik sektöründeki rekabet gücümüzün artacağına inanıyoruz.

Filtre Sektörü

- Otomotiv ana sanayi firmalarının taleplerine ve piyasadaki aktif taşıtların ihtiyaçlarına yönelik uygun parça üreten otomotiv yan sanayi sektörlerinden bir tanesi de filtre sektörüdür. Otomotiv sanayisinin önemli bir kolu olan filtre sektörünün Türkiye'deki üretim merkezi Hatay İskenderun'dur.
- Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı ve Sanayi Sicili verilerine göre, Türkiye'de yaklaşık 70 adet filtre üreticisi bulunmaktadır. 70 üreticinin yaklaşık %20'lik bölümü Hatay'da faaliyet göstermektedir. Bölgemizde faaliyet gösteren 14 adet tesisin toplam teorik üretim kapasiteleri yaklaşık 75 milyon adettir.
- Türkiye'de üretilen otomotiv ve yan sanayi filtrelerinin yaklaşık %65'lik bölümü bölgemizde üretilmektedir.
- Bölgemizde üretilen ve ihraç edilen filtre çeşitleri; yağ filtresi, su filtresi, hava filtresi, kabin filtresi, kurutucu filtre ve yakıt filtresi olarak sıralanabilmektedir.

Filtre Sektörü

- Bölgemizde faaliyet gösteren filtre üreticilerinin ortalama 2.300-2.500 kişilik istihdam yarattığı bilinmektedir. Son beş yıllık rakamlar incelendiğinde, bölgemizden yıllık olarak yapılan filtre ihracatının yaklaşık 35-40 milyon dolar civarında olduğunu ifade edebiliriz.
- Bölgemizdeki filtre sektörünün bir diğer önemli özelliği ise ihracatın; Almanya, Belçika, Fransa, İngiltere ve İtalya gibi sanayisi gelişmiş Avrupa Ülkelerine yapılıyor olmasıdır. Bu husus, bölgemizdeki filtre sektörünün gelişmişlik düzeyini açıklayan bir unsur olmaktadır.
- Ayrıca yerli ve milli otomobil üretiminin gündemde olduğu günümüzde, bölgemizde yerli otomobile uygun filtre üretimine ilişkin ARGE çalışmaları yapıldığını söyleyebiliriz.

Lojistik Sektörü

Hatay , Türkiye'nin hem Kuzey-Güney hem de Doğu-Batı yönlü ekseninde kesişen bir il olmakla beraber, ticaret merkezlerini birbirine bağlayan coğrafi konumu ile oldukça önemli bir geçiş noktasıdır.

Bölgemiz, Avrupa'nın Ortadoğu'ya bağlanması noktasında stratejik açıdan oldukça önemli bir konumdadır.

Lojistik Sektörü

Bölgemiz lojistik sektörü açısından Türkiye'nin önemli merkezlerinden biri olması sebebiyle birçok avantaja sahiptir. Bu hususları ifade etmek gerekirse;

- 77 km otoyol, 370 km devlet yolu ve 273 km il yolu olmak üzere Hatay'da toplam 720 km karayolu bulunmaktadır.
- 2007 yılından bu yana hizmet veren Hatay Havalimanı İskenderun'a 30 km, Antakya'ya 27 km uzaklıkta bulunmaktadır.
- İskenderun'da ulusal demiryolu ağı bağlantısı bulunmaktadır. Mersin-İskenderun hattında 1 adet yolcu treni, İskenderun-Adana arası karşılıklı çalışan 3 adet ve İskenderun-Gaziantep arasında çalışan ise 13 adet yük treni hizmet vermektedir.
- 2017 yıl sonu itibariyle, Hatay'da uluslararası yük taşımacılığı yapan kayıtlı 8.825 adet araç bulunmaktadır.
- Hatay ili Ortadoğu'ya açılan Cilvegözü ve Yayladağı Sınır Kapılarına sahiptir.
- İlimiz doğu-batı otoban hattında yer almakta olup, batı pazarlarına erişim kolaylığı sağlamaktadır.

Lojistik Sektörü

Cilvegözü ve Yayladağı sınır kapılarının Ortadoğu Ülkelerine açılması, İskenderun Körfezi'nin stratejik konumu ve bölgemizin demiryolu ağı bir arada düşünüldüğünde, bölgemizin lojistik sektöründeki potansiyelinin yüksek olduğu ifade edilebilmektedir.

Lojistik Sektörü

- ❑ Bölgemizde birçok liman ve iskele bulunmaktadır. Doğal liman özelliğine sahip İskenderun Limanı, Akdeniz'in en büyük ve en modern konteynır terminalleri arasında yer almaktadır. GAP bölgesinin dünyaya açılan en yakın kapısı konumunda olan limanımız; son teknoloji makine ve ekipmanlara sahiptir.
- ❑ İskenderun Liman Başkanlığı'nın yetki sahasında; 2 liman, 2'si yapım aşamasında 12 iskele, 5 balıkçı barınağı ve 7 şamandıra bulunmaktadır. Bu tesislere, 2017 yıl sonu itibariyle 1.584 adeti yerli ve 2.986 adeti yabancı bayraklı olmak üzere toplam 4.570 gemi uğramıştır.
- ❑ Hatay'da 50.000 dönümlük araziye kurulacak olan Hassa OSB ve Amanos Tüneli gibi yatırımların tamamlanması ve diğer sektörlerle entegre edilmesiyle, limanlarımızın yıllık elleçleme kapasitesinin büyük oranda artacağı öngörülmektedir.
- ❑ Ayrıca yapımı bitmek üzere olan Karadeniz Akdeniz Bölünmüş Yol Projesi'nin tamamlanmasının ardından, Akdeniz'deki illerimiz Karadeniz'deki illerimize ve Kuzey-İskandinav ülkelerine erişimde nakliye maliyetleri açısından önemli bir avantaj sağlamış olacaktır. Aynı şekilde Karadeniz'deki illerimiz de, hem Akdeniz'e hem de İskenderun Limanı üzerinden Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerine ulaşımında, ciddi bir lojistik avantaja sahip olacaktır.

Tarım Sektörü

Hatay'da toplam 552.400 hektar arazi varlığının 275.578 hektarını (%50) tarım alanları oluşturmaktadır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre;

- ❑ 2017 yılı itibariyle, Hatay'ın ihracatının %27,3'ünü tarımsal ürünler oluşturmaktadır.
- ❑ 2017 yılında Hatay, Türkiye yaş sebze-meyve ihracatının %20'sini gerçekleştirerek Mersin'in ardından ülke genelinde 2. sırada yer almıştır.
- ❑ Üretim miktarlarına göre önemli tarım ürünlerimiz ise narenciye, buğday, pamuk, mısır ve zeytindir.
- ❑ Hatay; ülke genelinde pazı, maydanoz, dereotu, mandalina üretiminde 1. sırada, portakal üretiminde 2. sırada yer almaktadır.

Turizm Sektörü

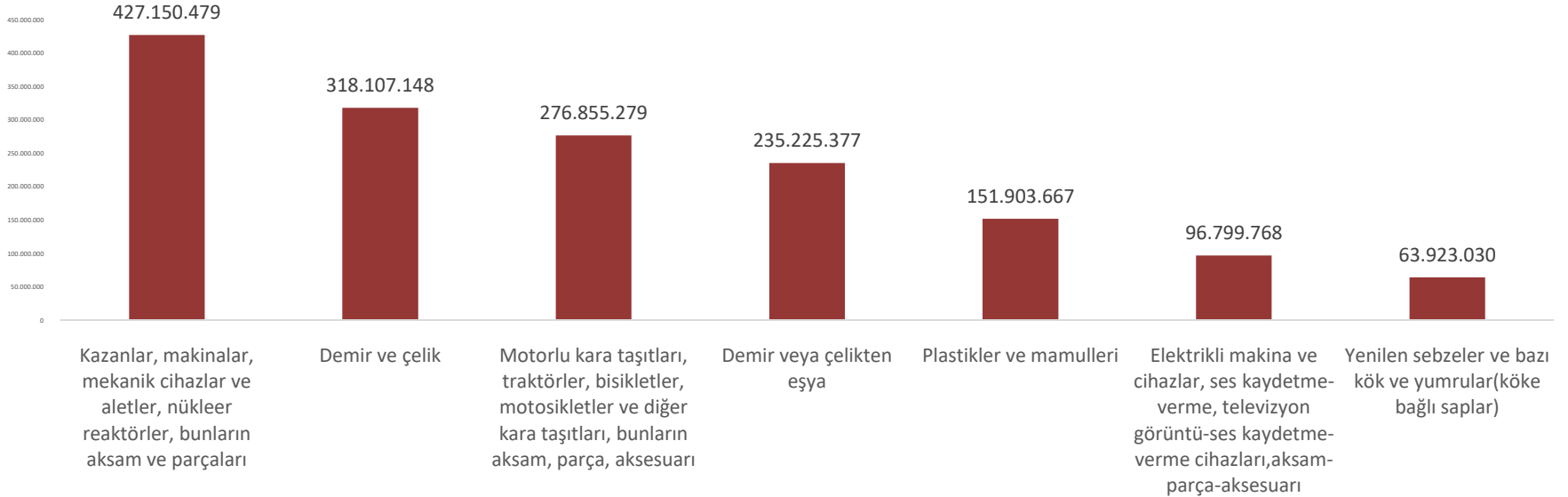
- Hatay; Hurriler'e, Akatlar'a, Hititler'e ev sahipliği yapmış bir kent olarak günümüze kadar birçok medeniyetin izlerini bıraktığı bir şehir olma özelliğine sahiptir. İlimiz ana yolların kavşak noktasında bulunduğundan, tarih boyunca kıtalar ve bölgeler arası ticarete önemli rol oynamıştır.
- Hatay; 2017 yılında Yaratıcı Şehirler ağına katılarak, UNESCO tarafından Dünya'nın 26. Gastronomi Şehri ilan edilmiştir. Böylelikle Hatay, UNESCO yaratıcı şehirler ağına ülkemizden katılan 4. şehir olmuştur.
- Hatay'da; turizm işletme belgeli ve turizm yatırım belgeli olmak üzere toplam 58 adet turistik tesis hizmet vermekte, yerli ve yabancı turistleri ağırlamaktadır.
- Ayrıca bölgemizdeki turizm sektörüne ilişkin gerekli restorasyon çalışmalarının yapılması, 5 yıldızlı otel sayısının ve yatak kapasitesinin artırılması ayrıca deniz, kültür, inanç, yayla, gastronomi turizmleri alanlarında girişimlerde bulunulması gibi yatırımlarımız hızla devam etmektedir.

Türkiye ve Romanya arasındaki Dış Ticaret (İhracat)

Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınan bilgilere göre; 2018 yılının ocak-ağustos döneminde Türkiye'den Romanya'ya yapılan ihracat tutarı 2.491.438.927 dolar olarak gerçekleşmiştir. En fazla ihraç edilen ürünler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

2018/8 aylık dönemde Türkiye'den Romanya'ya En Fazla İhraç Edilen Ürünler(\$)

Türkiye ve Romanya arasındaki Dış Ticaret (İthalat)

2018 yılının ocak-ağustos döneminde Türkiye'ye Romanya'dan yapılan ithalat tutarı 1.791.553.291 dolar olarak gerçekleşmiştir. En fazla ithal edilen ürünler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

2018/8 aylık dönemde Türkiye'ye Romanya'dan En Fazla İthal Edilen Ürünler(\$)

Hatay İskenderun'un Potansiyelini Değerlendirmeye Yönelik Yatırım Konuları

Hatay İskenderun'un potansiyelini oluşturan sektörlere ilişkin yapılabilecek yatırım konuları aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir.

- Demir-çelik sanayisine dönük sac üretimi ve sacın işlenmesi sonucu her tür sanayi makinaları üretim tesisleri,
- Otomotiv ve beyaz eşya üretim tesisleri,
- Her çeşit boru üretim tesisleri,
- Çelik tank üretim tesisleri,
- Otomotiv yedek parçaları üretim tesisleri,
- Bölgemizde üretilen tüm gıda ürünlerinin işlenmesine yönelik yatırımlar, soğuk hava depoları [Örneğin; işlenmiş su ürünleri tesisleri, konserve ve kurutulmuş meyve-sebze üretim tesisleri, zeytinyağı ve pamukyağı üretim tesisleri, organik tarım ve seracılık üretim tesisleri gibi yatırımlar]
- Yenilenebilir Enerji türleri arasında yer alan; Rüzgar ve Güneş Enerjisi yatırımları,
- Plastik eşya ve ambalaj malzemesi ve makineleri üretim tesisleri,
- Tekstil sektörüne ilişkin çorap üretim, hazır giyim üretim ve tekstil makinaları imalatı tesisleri,
- Gemi üretimi ve tersane yatırımları,
- Ayrıca hidrolik ve pnömatik cihazların üretimleri gibi yatırım konuları bölgemizdeki talebi karşılamaya yönelik yatırım alternatifleri olarak değerlendirilmektedir.

Ülkemizde ve Bölgemizde Yapılacak Yabancı Yatırımcıların Şirket Kurma İşlemleri

Türkiye'nin 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu eşit muamele ilkesine dayalı olarak, uluslararası yatırımcıların yerel yatırımcılarla aynı hak ve yükümlülüklerle sahip olmasına olanak sağlamaktadır.

Şirket kurma ve hisse satın alma koşulları, yerel yatırımcılara uygulananlarla aynıdır. Buna göre, uluslararası yatırımcılar Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen tüm şirket türlerini kurabilmektedir.

Türkiye gerçekleştirdiği yatırım ortamını iyileştirme reformuyla birlikte iş yapma kolaylığını esas almış ve böylece şirket kuruluşlarında yaşanan bürokrasi kaldırılmış, maliyet ve prosedürler de asgariye indirilmiştir.

Bu doğrultuda, şirket kuruluşları artık yalnızca Ticaret ve Sanayi Odaları'nda faaliyet gösteren ve "tek durak ofis" olarak tasarlanan Ticaret Sicili Müdürlüklerinde gerçekleştirilmekte ve aynı gün içinde tamamlanabilmektedir.

Standart bir anonim veya limited şirket kuruluşunun yatırımcıya toplam maliyeti ortalama 1.500 TL olmakta ve şirket birkaç saat içerisinde kurulmaktadır.

Ülkemizde ve Bölgemizde Yapılacak Yabancı Yatırımcıların Yararlanabileceği Devlet Teşvikleri

1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla geçerli olan yeni yatırım teşvik sistemi dört ayrı rejimden oluşmaktadır. Yerli ve yabancı yatırımcılar, aşağıdaki teşviklerden eşit oranda faydalanabilmektedir:

1-Genel Yatırım Teşvik Uygulamaları (Yatırımın yapılacağı bölge ayrımı yapılmaksızın, belirlenen kapasite şartları ve asgari sabit yatırım tutarını karşılayan tüm projeler Genel Yatırım Teşvik Uygulamaları çerçevesinde desteklenmektedir.)

2-Bölgesel Yatırım Teşvik Uygulamaları (Her bölgede desteklenecek sektörler, bölgenin potansiyeli ve yerel ekonomik ölçek büyüklükleri doğrultusunda belirlenirken, sağlanacak desteklerin yoğunluğu bölgelerin gelişmişlik düzeyine bağlı olarak değişiklik göstermektedir.)

3-Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Uygulamaları (Potansiyel olarak Türkiye'nin teknolojisini, Ar-Ge kapasitesini ve rekabetçiliğini artıracak yatırım konuları, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Uygulamaları çerçevesinde desteklenmektedir.)

4-Stratejik Yatırım Teşvik Uygulamaları (İthalatı fazla, katma değer yaratacak, sabit yatırım tutarı 50 milyon olan yatırımlar Stratejik Yatırım Teşvik Uygulamaları kapsamında desteklenmektedir.)

Bu teşvik uygulamaları kapsamında yatırımcılara; KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimleri, Sosyal Sigortalar Prim Desteği (işveren payı), Arazi Tahsisi ve Faiz oranı desteği gibi destekler sunulmaktadır.

En yaygın olarak kullanılan teşvik türü ise, Bölgesel Yatırım Teşvik Uygulamalarıdır.

Hatay'da Yapılacak Yabancı Yatırımlarda Sağlanacak Devlet Teşvikleri

Bölgesel teşvik sınıflandırmasında 6 bölgeye ayrılan ülkemizde Hatay; 4. teşvik bölgesinde yer almaktadır. Hatay'a ilişkin destek unsurları ve uygulamaları aşağıdaki gibidir.

Destek Unsurları

Hatay (4.Bölge)

KDV İstisnası	Var
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Var
Vergi İndirimi Yatırıma Katkı Oranı	%30
Vergi İndirim Oranı	%70
Sigorta Primi İşveren Hissesi Destek Süresi	6 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi	Var
Faiz Desteği	TL; 4 puan, Döviz; 1 puan, Azami 600 Bin TL

olarak uygulanmaktadır.

Özet olarak paylaşmaya çalıştığımız ancak oldukça geniş ve dataylı olan yatırım teşvik konusuna ilişkin T.C. Ticaret Bakanlığı ve T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi gibi resmi kurumlarımızdan destek alabilirsiniz. Ayrıca odamızla irtibat kurulması halinde de, yazılı not olarak memnuniyetle bilgi aktarımında bulunacağımızı ifade etmek isteriz.

Teşekkürler

Yararlanılan Kaynaklar

T.C. Bakanlıkları
Türkiye İstatistik Kurumu
T.C. Hatay Valiliği
T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi
Çelik Üreticileri Derneği
Çelik İhracatçıları Birliği
Türkiye İhracatçıları Meclisi
İskenderun Kaymakamlığı
Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı
İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası

Levent Hakkı YILMAZ
İskenderun Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı